

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Dolary amerykańskie.

Uzyskanie pożyczki amerykańskiej i rozpoczynając się już z tego źródła przyplwu dolarów do Banku Polskiego przy równoczesnym zasilaniu Skarbu Państwa oraz banków państwowych (Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Rolnego) świeżymi zasobami pieniężnymi — jest owym snopem światła, który rozjaśnił w wysokiej mierze nasz zachmurzony widnokrąg gospodarczy.

Rzeczywiście, stwierdzić to należy w całej rozciągłości, pożyczka amerykańska przyszła niezmiernie w porę, staje się ona bowiem bardzo skutecznym lekarstwem na cały szereg trapiących nasz organizm gospodarczy bolączek, a nawet chorób. Niepodobna oczywiście twierdzić ze zbytnią przesadą, że lekarstwo to będzie miało magiczny skutek i od razu zdoła uleczyć chorego. Tak nie będzie. Ale to pewna, że w poważnym stopniu zdoła ono złagodzić ów niepokojący stan zapalny, jaki się w poszczególne części naszego organizmu rozpoczynał przejawiać. — A to już jest wiele.

Gdyby w syntetycznym ujęciu usiłować ustalić źródła i objawy naszych trudnych stosunków społeczno-gospodarczych, to wypadłoby stwierdzić, że Polskę pod względem społeczno-gospodarczym trapią skutki zeszłorocznego nieurodzaju i jako objawy wtórne przesilenia gospodarczego — drożyzna-kredytu, bezrobocie i słabość produkcji przemysłowej, która nie jest w możności wytrzymać konkurencji z wytwórczością zagraniczną.

Ze skutków zeszłorocznego klęski nieurodzaju, w związku z ogólnym niedoborem produkcji, najskrajwiej występującą biernością naszego bilansu płatniczego, spowodowana przedewszystkiem biernością naszego bilansu handlowego. Za dużo przywozimy i to zarówno z konieczności, gdy chodzi np. o wypełnienie spowodowanej nieurodzajem luki w zaopatrzeniu kraju środkami żywnymi, jak i ze zbytku gdy chodzi o duże pozycje np. owoców egzotycznych, których bez szkody dla nikogo możnaby się z powodzeniem wyrzec. Za mało też wywozimy, ponieważ nie posiadamy w tym roku naturalnego nadmiaru ziemiopłodów na wywóz, jak przy zwykłe chłabiży przeciętnym urodzaju, a wywóz wytworów przemysłowych napotyka na nieprzewidywaną wprost przeszkodę z powodu drożyzny produkcji, spowodowanej w pierwszym rzędzie niesłychaną drożyzną kredytu. Bezrobocie jest już tylko skutkiem przymusowego ograniczenia produkcji, która w całym szeregu gałęzi zaczyna się poprostu dusić, nie znajdując żadnego ujścia dla swych wytworów na zewnątrz, a napotykać jeszcze na dodatkie znacznie rozszerzoną, spowodowaną nieurodzajem pojemność rynku wewnętrznego.

Jak widzimy, wszystkie więc te czynniki są ściśle ze sobą sprzęgnięte i wzajemnie na siebie oddziałują. W jakimże więc stopniu te cienie, tak zachmurzające widnokrąg naszego życia społeczno-gospodarczego, zdoła zrównoważyć światło, rzucane przez pożyczkę amerykańską? Na pytanie to można obecnie dać pełną odpowiedź, a to wobec obszernego oświadczenia, jakie w tej sprawie złożył dn. 21 ub. m. p. Prezes Rady Ministrów i Minister Skarbu przedstawicielom prasy stołecznej.

Otóż stwierdzić można, że przede wszystkim dzięki wpływowi dolarowym z pożyczki amerykańskiej niema najmniejszej obawy, aby z powodu bierności bilansu płatniczego zapas walutowy i dewizowy Banku Polskiego doznał poważniejszego uszczerbku.

To rzecz bodaj najważniejsza. Dalej pożyczka amerykańska umożliwi uruchomienie całego szeregu robí publicznych, przedewszystkiem ożywienie ruchu budowlanego, przez co zatrudni się masa bezrobotnych, a i złagodzi się jedną z najważniejszych naszych bolączek społecznych — martwotę budowlaną, przyczem wraz z ożywieniem ruchu budowlanego spodziewać się można pewnego ogólniejszego ożywienia życia gospodarczego, bo tak to zwykle bywa. Wreszcie jest nadzieja że dopływ świeżej gotowizny w kwo-

cie dwustu kilkudziesięciu milionów złotych do wycieńczonego brakiem pieniędzy organizmu gospodarczego może wpłynąć na obniżenie stopy procentowej na naszym rynku pieniężnym.

Możliwości są więc duże. Spodziewać się też należy dalszego dopływu kapitałów zagranicznych do Polski, a wtedy i możliwości naprawy się powiększą. Byleby tylko śmiało i rozumnie przetrwać do nowego urodzaju.

W. Zen.

P. P. Kupcy, Przedsiębiorcy! — nie zapominajcie, że mały zysk przy dużym obrocie decyduje o zdrowych podstawach materialnych każdego przedsiębiorstwa.

Osiągnąć ten cel można jedynie drogą skutecznej reklamy i tylko w poczynnym wydawnictwie, korzystajcie więc z okazji zbliżających się świąt

i ogłaszajcie się na łamach „Gonia Czestochowskiego” jedynego pisma codziennego w Czestochowie.

„Goniec Czestochowski” bez przesady jest jednym z najpoczytniejszych pism prowincjonalnych i poniesione Koszty na reklamę napewno osiągną pożądane korzyści.

P.P. Kupcy i Przemysłowcy! — pamiętajcie, że reklama jest dźwignią handlu i przemysłu!

„Rokowania z Polską są bardzo ważne”.

Benesz o stosunku Czech do Polski.

Wiedeń. „Neue Freie Presse” donosi z Pragi: Benesz wygłosił w komisji zagranicznej senatu exposé, dotyczące walki dyplomatycznej o problem bezpieczeństwa europejskiego i stabilizacji pokoju.

Co się tyczy Polski, powiedział Benesz co następuje: „Nasze rokowania z Polską uważam za bardzo ważne”. Chodzi tutaj o likwidację wszystkich nierozwiązanych dotąd kwestji, wynikających z układu w Saint Germain i z podziału Cieszyńskiego, to znaczy o cały szereg kwestji dotyczących mająszosci, administracji, gospodarstwa i

finansów. — Dalej chodzi o zawarcie układu handlowego, który ma służyć w przyszłości za trwałą podstawę dla gospodarczych stosunków między oba państwami. Oznacza on nawiązanie stosunków przyjaznych z Polską. Układ handlowy będzie miał bardzo ważne gospodarcze i polityczne znaczenie, ponieważ zawiera on ważne klauzule tranzytowe i rozwiązuje wogóle kwestję tranzytową dla obu państw. Będzie chodzić także o zawarcie politycznego układu arbitrażowego. Zyczymy narodowi polskiemu szczęśliwej i spokojnej przyszłości, prawdziwego i kulturalnego rozwoju”.

Wygrana wojna dała... przegrany pokój

Taką opinię wygłosił b. premier belgijski

Bruksela. Były premier belgijski hr. Broqueville, przywódca belgijskiej partji katolickiej, wygłosił wielkie przemówienie w Dinant, w którym stwierdził, że stworzenie neutralnego państwa w Nadrenji zupełnie oddzielnego od Niemiec jest koniecznością dziejową. — Gdyby przy zawieraniu pokoju po stronie Ententy nie zasiadali w Wersalu marzyciele, lecz męczący z charakterem i energią, nie byłoby po wojnie wygranej przegranego pokoju.

Należy się zapytać, czy wczorajsza wojna nie była przrywką do wielkiej katastrofy dziejowej, na jaką się dziś zanosi. Sytuacja obecna jest w znacz-

nym stopniu niebezpieczniejsza od sytuacji z r. 1914.

Kto zna Niemcy, jest zupełnie pewny, że przygotowują one rewanz, który będzie gwałtowniejszy niż ten, który Niemcy rozpoczęły po przegranej pod Jeną. Mimo wszystkich przestępstw i za niedbań ze strony Niemiec żaden z mędzów Ententy nie miał dotąd bystrego oka i tyle odwagi cywilnej, aby Rzeczy niemieckiej zaciągnąć cugle i otoczyć szrankami. To byłoby jedyną prawdziwą gwarancją pokoju i bezpieczeństwem na przyszłość nie tylko dla Francji i Belgji, ale moze w przyszłości i dla samej Anglii.

Z dalszych głosów prasy francuskiej odnosi się wrażenie, że Francja poczyniła już kroki, aby te machinacje angielskie wlokskie na wschodzie pokrzyżować. Misja Franklina de Bouillon, który przybył już do Angory, posiada większe znaczenie, aniżeli by się wydawało na pierwszy rzut oka. Bouillon przedłożył Kermalowi Baszy ważne propozycje w sprawie turecko-francuskiego porozumienia co do sprawy syryjskiej i do granic Iraku.

Paryż. Ostatnie oświadczenie Chamberlina wywołało w całej Francji ogromne zdumienie i oburzenie z powodu je-

go stanowiska, jakie zajął wobec krętekich i podstępnych propozycji niemieckich.

Zdumienie to jest tem większe, ponieważ prasa francuska podawała codziennie prawie nowe informacje z Londynu o tem, jakoby Chamberlain solidaryzował się zupełnie z Herriotem i odnosił się do propozycji niemieckich z taką samą rezerwą i takim samym sceptycyzmem, jak rząd francuski.

Oświadczenie Chamberlina wykazało tymczasem zupełnie co innego i obaliło poprostu wiarę w to, że Anglia pójdzie z Francją razem na drodze odpięrania ataków niemieckich. Chamberlain odkrył prawie wszystkie karty i wypowiedział się dosyć jasno co do polityki, jaką Anglia zamierza zastosować wobec Niemiec.

Po zabójstwie Bagińskiego i Wieczorkiewicza.

Warszawa. Kluby: Zw. L. N., Ch.-D., i Ch.-N. zgłosiły do min. spraw wewn. interpelacje tej treści:

„W drodze ku granicy — rosyjskiej zostali zastrzeleni przez eksportującego ich przodownika policji Bagiński i Wieczorkiewicz. Ponieważ przestępstwo powyższe może mieć doniosłe znaczenie polityczne podpisani — zapytują rząd, a w pierwszym rzędzie M. S. Wewn., jakie posiada wiadomości faktyczne o powyższej sprawie i jakie środki przedsięwzięt i zamierza przedsięwziąć w danym wypadku”.

Poza tem PPS. i Wyzwolenie zgłosiły wniosek nagły, żądający przedstawienia Sejmowi do miesiąca sprawozdania o przebiegu śledztwa.

Warszawa. Według wyjaśnienia starosty stołpeckiego, Zajączkowskiego, dwaj wymienieni funkcjonariusze policji niemundurowej mieli być obecni w wagonie dla obserwowania osób postronnych, Muraszko zaś nawet do tego celu nie był przez starostę przeznaczony.

Miał tylko dojść do stacji Stołpce do starosty i zapytać, czy nie będzie po mocny w wagonie. Na tej podstawie otrzymał od starosty prawo wstępu do wagonu.

Za uchybienie takie starosta Zajączkowski i aspirant Szyzkiewicz, komendant eskorty zostali zawieszani w czynnościach.

Prócz policji i starosty wagonem tym jechali: prezes delegacji repatriacyjnej p. Kulikowski, delegat M. S. Z., p. Kicki i dwóch oficerów K. O. P.

Na piątym kilometrze od stacji Stołpce Muraszko, stojąc za policjantem, który był od niego odwrócony plecami, do był rewolweru i błyskawicznym ruchem wystrzelił dwa razy — do Wieczorkiewicza i Bagińskiego.

TELEGRAMY.

Pokojowe przygotowania do wojny

Paryż. Niemcy starają się w Radzie ambasadorów o pozwolenie budowania aeroplanów, zeppelinów i urządzeń lotniczych, rzekomo dla celów wyłącznie transportowych. Jednak we Francji i innych państwach reprezentowanych w Radzie ambasadorów panuje opinia nieprzychylna. Koła zbliżone do Rady Ambasadorów przypuszczają, że Niemcom chodzi o zdobycie furtki, która by pozwoliła im łamać przepisy traktatu wersalskiego, w sprawie zbrojeń powietrznych.

Votum zaufania dla Herriota

Paryż. Izba omawiała w ciągu nocy interpelacje, dotyczące wydarzeń na wydziale prawnym uniwersytetu paryskiego. Po oświadczeniach, złożonych przez ministra oświaty oraz premiera, izba przyjęła 318 głosami przeciwko 220 porządek dzienny, w którym oświadcza, iż zdecydowana jest nie tolerować po-

